7. Лещенко Т. О. Шляхи оптимізації виховного потенціалу гуманітарних дисциплін у медичному вузі / Т. О. Лещенко, І. М.Сахарчук // Розбудова суверенної України і проблеми виховання молоді у вищих навчальних закладах. – Полтава, 1999. – С. 45-48.
8. Студентський науковий гурток. Кафедра українознавства та гуманітарної підготовки. УМСА. – Електронний ресурс. – Режим доступу:
9. http://www.umsa.edu.ua/kafhome/ukrainiznavsv/kaf_studentn_nayk.html
10. Тукова Т.В. Научно-исследовательская работа школьника по русскому языку: учебно-методическое пособие / Н.П.Курмакаева, Т.В.Тукова. – Донецк, ДонНУ, 2013. – 56 с.

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ПРОПЕДЕВТИКИ ПЕДІАТРІЇ

Фесенко М.Є., Мелащенко О.І.

Українська медична стоматологічна академія

Розглядається використання інтерактивних методів навчання пропедевтики педіатрії, зокрема методу рольових ігор. Показано переваги впровадження інтерактивних форм навчання в навчально-педагогічний процес для підвищення теоретичної й практичної підготовки майбутніх лікарів.

Ключові слова: інтерактивні методи навчання, педіатрія, рольова гра.

The usage of interactive training methods among students in the study of propaedeutics of paediatric is considered in the article, namely the method of role-playing games. The advantages of the introduction of interactive teaching forms in the educational pedagogical process to enhance that teoretical and practical training of future doctors are shown.

Keywords: interactive teaching methods, pediatrics, role-playing game.

Актуальною проблемою сучасної педагогіки стало підвищення ефективності освіти і мотивації студентів до навчання і засвоєння знань. У зв'язку з цим особлива увага приділяється організації навчальної діяльності студентів, ефективність якої залежить від рівня їхньої пізнавальної активності. Успішність досягнення цієї мети залежить не тільки від змісту засвоєного матеріалу, а й від способу засвоєння: індивідуально або колективно, на основі використання традиційних чи інноваційних методів навчання, у першу чергу активних та інтерактивних [4].

У разі використання традиційної моделі навчання студенти засвоюють матеріал зі слів викладача чи з тексту підручника, не беруть участі в обговоренні, що не сприяє формуванню професійних умінь і навичок, тому що вони переважно орієнтовані на запам'ятовування, а не на мислення, яке особливо важливе в підготовці майбутніх лікарів.

Натомість застосування активних методів навчання веде до активізації пізнавальної діяльності студентів, підвищення мотивації й емоційності навчання, формує професійну компетентність [3].

За даними американських учених, під час лекції учень засвоює всього лише 5% матеріалу, під час читання – 10%, роботи з відео/аудіо матеріалами – 20%, під час демонстрації – 30%, під час дискусії – 50%, під час практики – 75%, а коли учень навчає інших чи відразу застосовує знання, – 90% [1].

Сучасні методичні інновації у вищій школі пов'язані із застосуванням інтерактивних методів навчання. "Інтерактивне навчання (від англ. inter – взаємний, act – діяти), за визначенням О. Пироженко, – "це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, яка має за мету створення комфортних умов навчання, за яких кожен учень відчуває свою успішність та інтелектуальну спроможність". Інтерактивна діяльність ґрунтується на активній комунікації учасників освітнього процесу. Інтерактивне навчання визначається як організація навчального процесу за допомогою певної системи способів, прийомів, методів, заснованих на суб'єкт-суб'єктних стосунках, багатосторонній комунікації, конструюванні знань не викладачем, використанні самооцінки і зворотного зв'язку, постійній активній участі студентів [2].

Увага до інтерактивних методів навчання, в основі яких лежать принципи взаємодії, активності студентів, опори на колективний досвід, зумовлена тим, що перед викладачем поставлені завдання не тільки засвоєння студентами знань і формування професійних умінь і навичок, а й розвитку організаційних і комунікативних здібностей.

Методи інтерактивного навчання орієнтовані на широку взаємодію студентів не тільки з викладачем, а й один з одним і на домінування активності студентів у процесі навчання. Основними складовими інтерактивних занять стають інтерактивні вправи і завдання, які виконують студенти. Від звичайних ці вправи відрізняються тим, що, виконуючи їх, студенти не тільки закріплюють уже вивчений матеріал, а й вивчають новий [5].

На кафедрі педіатрії №1 з пропедевтикою та неонатологією для успішного засвоєння дисципліни «Пропедевтика педіатрії» використовуються інтерактивні технології навчання (за класифікацією О.Пометун і Л.Пироженко [2]), такі як:

1) технології кооперативного навчання ("робота в парах", "робота в малих групах"), яка дає всім учасникам, у тому числі й невпевненим у собі, можливість брати участь у роботі, набувати досвіду співпраці, міжособистісного спілкування, що не завжди буває можливим у великій групі;

2) технології колективно-групового навчання ("обговорення проблеми в загальному колі", "мозковий штурм", "навчаючи – учусь", (case-метод), "розв'язання проблем"), які передбачають одночасну спільну роботу всієї групи студентів, використовують як педагогічний прийом, щоб спровокувати дискусію з приводу вирішення поставленої клінічної ситуації;

3) технології ситуативного моделювання (імітаційні ігри, розігрування ситуації за ролями). Так, на заняттях із пропедевтики педіатрії з метою засвоєння матеріалу використовуються рольові ігри типу «лікар–пацієнт», під час яких студенти можуть розкрити свій потенціал знань більш повно в порівнянні з шаблонною відповіддю на питан-

ня. Ефективно використовуються рольові ігри з моделювання проблемної ситуації взаємин основних суб'єктів лікувально-діагностичного процесу («лікар–пацієнт», «лікар–батьки дитини». Студент вчиться ставити правильні запитання, щоб зібрати анамнез і скарги, інший студент має знати симптоми захворювання, щоб розказати їх «лікареві». У діловій грі відображаються типові, узагальнені ситуації, які вчать майбутнього лікаря майстерності спілкування з пацієнтом чи батьками дитини. Студенти охоче сприймають такі форми перевірки готовності до занять. Використання рольових ігор під час занять дозволяє урізноманітнити заняття. Студенти спілкуються в парах чи в групах, проявляють свою самостійність, комунікативні вміння і мовленнєві навички. Ділова гра заохочує до розумової діяльності, до нестандартного мислення, формує професійні риси майбутніх лікарів. Особливість ділової гри в тому, що процес навчання максимально наближається до реальної практичної діяльності й дає можливість активувати теоретичні знання, переводить їх у практичну діяльність.

Усі інтерактивні методи орієнтовані на активізацію пізнавальної діяльності й реалізацію потреб студентів, тому особливу увагу звертаємо на створення атмосфери співробітництва, взаємодії, в якій учасники процесу мобільніші, відкриті й активні. Після виконання вправи викладач пропонує студентам конструктивно і доброзичливо зазначити сильні й слабкі моменти, які вони помітили під час відпрацювання навички. Сам він також бере участь у обговоренні, зазвичай завершує його, доповнює і підсумовує висновки студентів.

Отже, на практичних заняттях створюється можливість обговорення різноманітних тематичних ситуаційних задач, аргументування власної точки зору. Активізується зацікавленість студентів, відбувається самостійний пошук шляхів і варіантів вирішення навчальної задачі, посилюється взаємодія між студентами, формуються навички роботи в команді, проявляються толерантність до поглядів інших, власна думка, життєві й професійні навички, – тобто відбувається вихід на рівень усвідомленої компетентності студента. Це забезпечує внутрішню мотивацію навчання, що сприяє підвищенню його ефективності. Завдяки ефекту новизни й оригінальності інтерактивних методів за правильної організації зростає зацікавленість процесом навчання.

Інтерактивні методи навчання є також частиною особистісно зорієнтованого навчання, суть якого полягає в підтримці й розвитку індивідуальних здібностей студента, допомозі в становленні його суб'єктивності, соціальності, творчої самореалізації, що сприяє соціалізації особистості, усвідомленню себе як частини колективу, своєї ролі й потенціалу. За використання інтерактивних технологій навчання відбувається взаємодія викладача і студента, яка орієнтує особистість на розвиток її творчих і розумових здібностей та комунікативних навичок. Саме цей підхід дозволяє формувати в студентів ще й мовленнєву і комунікативну компетентності.

Висновок. Інтерактивне навчання дозволяє вирішувати одночасно кілька завдань, таких як розвиток комунікативних умінь й навичок, забезпечення виховного завдання, оскільки привчає співпрацювати в команді й прислухатися до думки своїх однокурсників. Також інтерактивне навчання дозволяє покращити засвоєння матеріалу, сприяє розвитку професійних навичок студентів, підвищенню активності, критичного мислення, здібностей до аргументації своєї думки; посилює відповідальність за прийняття рішення; формує здатності до співпраці й роботи в команді. Отже, використання інтерактивних методів навчання в підготовці лікарів – це ефективний засіб засвоєння ними нових знань, оволодіння сучасними діагностичними і лікувальними технологіями, формування їхньої життєвої й професійної компетентності.

Список використаної літератури

1. Ортинський В. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник / В.Л.Ортинський. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
2. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : науково-методичний посібник / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. – К. : А.С.К., 2004. – 192 с.
3. Резван О. Методика викладання у вищій школі / О.О. Резван. – Харків, ХНАДУ: «Міськдрук», 2012. – 152 с.
4. Фесенко М.Є. Використання сучасної освітньої технології – методу конкурентних груп у поєднанні з методом дискусії /М.Є. Фесенко, В.К. Козакевич, О.І. Мелащенко // Сучасні технології управління навчальним процесом у вищих медичних навчальних закладах: матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю. – Полтава, 2014. – С.222-223.
5. Ягоднікова В. В. Інтерактивні форми і методи навчання у вищий школі: навч.-метод. посіб. / В. В. Ягоднікова. — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. — 80 с.